

HEQJE DORË NGA PËRGJEGJËSIA: Jeni të lutur të vini re se publikimi i tekstit ligjor të mëposhtëm nuk është zyrtar dhe NUK përbën dokument zyrtar të Republikës së Shqipërisë. Konsiderohet thjesht si mjet dokumentimi dhe EURALIUS-i nuk merr asnjë përgjegjësi për përmbajtjen.

LIGJ

Nr.9244, date 17.6.2004

PER MBROJTJEN E TOKES BUJQESORE

(Ndryshuar me Ligjin Nr. 69/2013)

(Ndryshuar me Ligjin Nr. 131/2014)

Ne mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI

I REPUBLIKES SE SHQIPERISE

VENDOSI:

KREU I

DISPOZITA TE PERGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi

Ky ligj ka për qëllim:

1. Te përcaktojë parimet, rregullat dhe institucionet për ruajtjen dhe përmirësimin në mënyrë të qëndrueshme të funksioneve që përmbush toka bujqësore dhe, në veçanti, pjellorinë e saj.
2. Te harmonizojë të drejtat dhe përfitimet, që rrjedhin nga pronësia mbi token bujqësore, me detyrimet dhe përgjegjësitë për mbrojtjen dhe përdorimin e saj të qëndrueshëm.
3. Te ruajë dhe të rehabilitojë token bujqësore nga veprimi i dëmshëm i faktorëve të ndryshëm klimatike dhe njerëzore.

Neni 2 Përkufizime

Ne kuptim të këtij ligji, me termat e mëposhtëm kuptohen:

1. "Toke" është shtresa e sipërme e kores së tokës, që përfshin lenden minerale, lenden organike, pjesën e lëngshme, pjesën e gazte, pjesën biotike dhe që përmbush funksionet e përcaktuara në pikën 2 të këtij neni.
2. "Funksione që përmbush toka" janë:
 - a) funksionet natyrore, si krijuese të bazës së jetës dhe hapësirës për jetesën e njerëzve, të faunës dhe të florës; si pjesë përbërëse e pasurisë natyrore, që zotëron cilësinë e veçante të pjellorisë natyrore, në të cilën qarkullojnë uji dhe lëndet ushqyese; si mjet formimi, shpërbërjeje dhe ruajtjeje për bashkëveprimin e lendeve, në baze të vetive filtruese, shtytëse e transformuese të tyre, në mënyrë të veçante për mbrojtjen e ujërave nëntokësore;
 - b) funksionet si arkiv i historisë së natyrës dhe të kulturës;
 - c) funksione të tjera në dobi të njeriut, që nuk janë objekt i drejtpërdrejtë i këtij ligji.
3. "Toke bujqësore" është sipërfaqja e tokës që si e tillë figuron në regjistrat kadastrale të shtetit, e zënë me bimët e arave, pemishtet, vreshtat dhe ullishtat, kudo ku ndodhet dhe që ka veçori thelbësore të saj pjellorinë.
4. "Pjelloria e tokës bujqësore" është aftësia natyrore e tokës për sigurimin e njëkohshëm të ujit dhe të elementeve ushqyese për bimët dhe krijimi i kushteve të përshtatshme fizike dhe biokimike për to.
5. "Shfaqje e rrezikut të dëmtimit të tokës bujqësore" është çdo rast kur vihen re mundësi që çojnë në dëmtimin e funksioneve, që përmbush toka bujqësore, të përcaktuara në shkronjat "a" dhe "b" të pikës 2 të këtij neni.
6. "Dëmtim toke" është çdo rast kur preken funksionet, që përmbush toka, të përcaktuara në shkronjat "a" dhe "b" të pikës 2 të këtij neni.
7. "Mbrojtja e tokës bujqësore" është tërësia e veprimeve dhe e masave, që kryhen për mirëmbajtjen e tokës bujqësore, ruajtjen nga dëmtimi dhe rreziku i dëmtimit të çdo forme, si dhe pengimin e shmangien e faktorëve dëmtues të tokës të çdo natyre.
8. "Rehabilitimi i tokës bujqësore" është tërësia e masave dhe e veprimeve që vihen në përdorim dhe sigurojnë:
 - a) shmangien ose pakësimin e dëmtimeve të sipërfaqes së tokës bujqësore, si dhe normalizimin dhe përmirësimin e përbërjes fizike, kimike dhe biologjike të saj;
 - b) shmangien ose pakësimin, në kufij të lejueshëm, të lendeve të dëmshme dhe që sigurojnë qëndrueshmëri afatgjate të masave të përdorura.

9. "Vlerat kufij te treguesve te tokës bujqësore" janë normat e treguesve fizike, kimike e biologjike te tokës bujqësore, te përcaktuara nga shteti, ne kufijtë e te cilëve vlerësohet gjendja e qëndrueshme e funksioneve qe përmbush toka, sipas përcaktimit ne shkronjat "a" dhe "b" te pikës 2 te këtij neni.

10. "Shkatërrimi i tokës bujqësore" është dëmtimi i rende i tokës bujqësore nga shkaqe te ndryshme edhe kur masat rehabilituese nuk mund t'i kthejnë tokës bujqësore pjellorinë dhe funksionet qe ajo përmbush.

Neni 3

Objekti

Objekte te zbatimit te këtij ligji janë:

- a) toka bujqësore, sipas përcaktimit te pikës 3 te nenit 2 te këtij ligji, e cila figuron ne regjistrat kadastrale te shtetit, përfshirë te gjithë përbërësit e saj;
- b) te gjitha sipërfaqet, sipas përcaktimit te shkronjave "c", "ç", "d", "dh", "e" dhe "ë" te nenit 11 te ligjit nr.8752, date 26.3.2001 "Për krijimin dhe funksionimin e strukturave për administrimin dhe mbrojtjen e tokës", si dhe çdo sipërfaqe tjetër toke, qe natyrshëm bashkohet me sipërfaqen e tokës bujqësore dhe qe ndikon drejtpërdrejt ne funksionet qe ajo përmbush.

Gjerësia e kësaj sipërfaqeje toke shtrihet ne distance deri ne 1 km nga kufiri ndarës i tokës bujqësore, ne varësi te kushteve tokësore dhe gjeografike.

KREU II

STRUKTURAT SHTETERORE PER MBROJTJEN E TOKES BUJQESORE, DETYRIMET DHE PERGJEGJESITE E TYRE

Neni 4

Strukturat shtetërore

(Ndryshuar me Ligjin Nr. 69/2013)

Autoritetet shtetërore dhe strukturat pranë tyre, te cilat kane detyrime dhe përgjegjësi për mbrojtjen e tokës bujqësore janë:

- a) Ministria e Bujqësisë dhe e Ushqimit;
- b) Komiteti Shtetëror i Mbrojtjes se Tokës (KSRMT);
- c) Inspektorati i Mbrojtjes se Tokës (ISRMT);
- ç) këshilli i qarkut;
- d) kryetari i këshillit te qarkut;
- dh) Komisioni i Mbrojtjes se Tokës (KMT) ne qark;
- e) Inspektorati i Mbrojtjes se Tokës (IMT) ne qark;

- ë) këshilli i komunës ose këshilli i bashkise;
- f) kryetari i komunës ose kryetari i bashkise.

“Neni 4/1

Inspektimi

(Shtuar me Ligjin Nr 69/2013)

Inspektimi në zbatim të këtij ligji bëhet nga inspektoratet e përcaktuara në nenin 4, të këtij ligji, në përputhje me ligjin nr. 10 433, datë 16.6.2011 “Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë”.

Neni 5

Ministria e Bujqësisë dhe e Ushqimit

(Ndryshuar me Ligjin Nr. 69/2013)

Autoriteti më i lartë Shtetëror, që drejton veprimtarinë për mbrojtjen e tokës bujqësore është Ministria e Bujqësisë dhe e Ushqimit, e cila ka këto detyra:

- a) drejtimin teknik dhe administrativ të të gjitha strukturave shtetërore, të ngarkuara për zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe të akteve nënligjore në zbatim të tij;
- b) ushtrimin e kontrolleve të vazhdueshme për zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe të akteve nënligjore të tij, për veprimtarinë e të gjitha organeve të tjera të ngarkuara në këtë ligj, pronare e posedues të ligjshëm të tokës, për të gjithë personat fizike e juridike, që me veprimtarinë e tyre ndikojnë në çfarëdo mënyrë mbi tokën bujqësore;
- c) përcaktimin e normave teknike për mbrojtjen e tokës bujqësore me udhëzim të Ministrisë të Bujqësisë dhe të Ushqimit;
- ç) shndërrimin e Sektorit të Mbrojtjes së Tokës në Inspektorat të Mbrojtjes së Tokës, si organ epror dhe i specializuar kontrolli për zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe të akteve nënligjore në zbatim të tij në të gjithë territorin e vendit dhe plotësimin e tij me specialiste të emëruar në përputhje me ligjin nr. 8549, datë 11.11.1999, "Statusi i nëpunësit civil".

Neni 6

Komiteti Shtetëror i Mbrojtjes së Tokës

Komiteti Shtetëror i Mbrojtjes së Tokës, nën drejtimin e Ministrisë të Bujqësisë dhe të Ushqimit, krijohet si organ ndërministror dhe ka këto detyra dhe përgjegjësi:

- a) të bashkërendojë punën e Ministrisë së Bujqësisë dhe të Ushqimit, Ministrisë së Mjedisit, institucioneve të tjera, si dhe organeve të qeverisjes vendore, të ngarkuara

nga ky ligj për mbrojtjen e tokës, për te gjitha veprimtaritë që kryhen mbi tokën bujqësore, lidhen me të dhe ndikojnë në mbrojtjen e tokës bujqësore;

b) të marrë vendime të detyrueshme për t'u zbatuar nga organet e tjera shtetërore, që ky ligj i ngarkon për mbrojtjen e tokës bujqësore.

Neni 7

Këshilli i qarkut

Këshilli i qarkut, me strukturat në varësi të tij, ka këto detyra:

a) drejtimin administrativ dhe teknik të të gjitha strukturave shtetërore në territorin e qarkut që ky ligj i ngarkon për mbrojtjen e tokës bujqësore;

b) nxjerrjen e vendimeve të detyrueshme për t'u zbatuar nga të gjitha organet e pushtetit

vendor në territorin e qarkut:

i) për masat konkrete të mbrojtjes së tokës bujqësore;

ii) për miratimin e fondeve të nevojshme për mbrojtjen dhe rehabilitimin e tokës bujqësore mbi bazën e propozimeve të paraqitura nga KMT-ja ose IMT-ja e komunave ose e bashkive;

iii) për miratimin e KMT -se, me propozimin e kryetarit të këshillit të qarkut;

iv) për harmonizimin e veprimtarisë për mbrojtjen e tokës bujqësore ndërmjet komunave ose bashkive, kur territoret kufizohen ndërmjet tyre;

c) shpalljen e zonave të tokave bujqësore në mbrojtje, në territorin e qarkut, sipas përcaktimeve të nenit 24 të këtij ligji.

Neni 8

Komisioni i Mbrojtjes së Tokës

1. Për bashkërendimin e veprimtarive për mbrojtjen e tokës bujqësore pranë këshillit të qarkut krijohet Komisioni i Mbrojtjes së Tokës (KMT).

2. Në përbërje të këtij komisioni marrin pjesë kryetaret e komunave ose bashkive, drejtori i policisë në prefekturën e qarkut, përgjegjësi i agjencisë rajonale të mjedisit, drejtuesi i policisë ndërtimore, drejtori i drejtorisë rajonale të bujqësisë dhe ushqimit, drejtori i drejtorisë rajonale të ujërave, drejtori i drejtorisë së shërbimit pyjor, si dhe drejtues të institucioneve, veprimtaria e të cilave ndikon mbi tokën bujqësore. Këta të fundit miratohen nga këshilli i qarkut.

3. Komisioni i Mbrojtjes se Tokës organizon grupe te veçanta me specialiste te institucioneve te ndryshme ne territorin e qarkut për te verifikuar, kontrolluar ose studiuar çështje te veçanta për masat mbrojtëse për token bujqësore.
4. Kryetari i këshillit te qarkut është njëkohësisht edhe kryetari i KMT -se.

Neni 9

Kryetari i këshillit te qarkut dhe strukturat e tjera ne qark

(Ndryshuar me Ligjin Nr. 69/2013)

1. Kryetari i këshillit te qarkut shqyrton dhe vendos për ankesat qe i paraqiten nga persona fizike e juridike, për sanksionet qe janë vendosur ndaj tyre nga Inspektorati i Mbrojtjes se Tokës ne qark, si dhe për vendimet qe janë marre ndaj tyre nga strukturat e tjera te pushtetit vendor, për mbrojtjen e tokës bujqësore.
2. Pranë seksionit te administrimit dhe mbrojtjes se tokës ne qark krijohet Inspektorati i Mbrojtjes se Tokës, i përbërë nga specialiste te emëruar, ne përputhje me ligjin nr.8549, date 11.11.1999 "Statusi i nëpunësit civil". IMT -ja ne qark ka varësi teknike nga Inspektorati i Mbrojtjes se Tokës pranë Ministrisë se Bujqësisë dhe te Ushqimit.
3. Seksioni i administrimit te mbrojtjes se tokës ne këshillin e qarkut krijon regjistrin e mbrojtjes se tokës bujqësore. Sistemi i te dhënave, përmbajtja dhe forma e regjistrit te mbrojtjes se tokës bujqësore miratohen nga Ministri i Bujqësisë dhe i Ushqimit dhe Ministri i Mjedisit.

Neni 10

Këshilli i komunës ose këshilli i bashkise. Kryetari i komunës ose kryetari i bashkise

1. Autoriteti përgjegjës për mbrojtjen e tokës bujqësore, për te gjithë territorin ne juridiksionin e tij, është këshilli i komunës ose këshilli i bashkise qe ka këto detyra:
 - a) te beje kontrollin e zbatimit te dispozitave te këtij ligji brenda juridiksionit te tij;
 - b) te nxjerre vendime te detyrueshme për zbatim, për mbrojtjen e tokës bujqësore nga pronaret dhe poseduesit e ligjshëm te tokës bujqësore, si dhe për persona fizike e juridike, veprimtaria e te cilëve ne çfarëdo lloj mënyrë ndikon mbi funksionet qe përmbush toka bujqësore;
 - c) te shqyrtoje raportet e kontroleve për dëmtimin e tokave bujqësore dhe te nxjerre vendimet përkatëse;
 - ç) te bashkërendojë veprimtaritë për mbrojtjen e tokës bujqësore brenda fshatrave, ndërmjet fshatrave, brenda juridiksionit te komunës, si dhe ndërmjet shoqatave te ndryshme, kur veprimtaria e tyre ka si objekt token bujqësore ne këtë territor;

d) te bashkërendojë veprimtarinë e tij për mbrojtjen e tokës bujqësore me komunat ose

bashkite e tjera, kur territoret e tokave kufizohen me njeri-tjetrin;

dh) te bashkërendojë veprimtarinë me këshillin e qarkut, me KMT-ne dhe IMT-ne e qarkut, si dhe te ndjeke zbatimin e vendimeve të organeve eprore kur kane si objekt territorin në juridiksionin e tyre;

e) te krijojë në buxhetin e tij fondin për mbrojtjen e tokës bujqësore me burime nga tatimi për token bujqësore. Shuma vjetore e këtij fondi të shërbejë për masat mbrojtëse për token bujqësore dhe të jete jo më pak se 40 për qind e fondit të krijuar dhe të miratohet nga këshilli në mbështetje të rekomandimeve të këshillit të qarkut, si dhe të gjendjes konkrete të territorit të komunës;

ë) të shqyrtojë ankesat, që i paraqiten nga persona fizike e juridike, që kane si objekt masat mbrojtëse për token bujqësore, si dhe shmangien e rreziqeve të dëmtimit të tokës bujqësore nga faktorë natyrore e artificiale.

2. Kryetari i komunës ose kryetari i bashkisë ka për detyrë:

a) të drejtojë dhe të kontrollojë punën e drejtuesve të nënndarjeve të komunës dhe të

administratoreve të caktuar në nënndarjet e bashkisë për veprimtaritë për mbrojtjen e tokës bujqësore;

b) të raportojë në KMT -ne e qarkut për gjendjen në territorin e tij;

c) të zbatojë vendimet dhe urdhëresat e këshillit të qarkut dhe KMT-se, që kane si objekt territorin e komunës ose bashkisë.

Neni 11

Detyra të tjera të strukturave shtetërore për mbrojtjen e tokës bujqësore

(Ndryshuar me Ligjin Nr. 69/2013)

Përbërja, mënyra e funksionimit, detyrat dhe përgjegjësitë e Komitetit Shtetëror të Mbrojtjes së Tokës, Inspektoratit të Mbrojtjes së Tokës në Ministrinë e Bujqësisë dhe të Ushqimit, Komisionit të Mbrojtjes së Tokës, si dhe të Inspektoratit të Mbrojtjes së Tokës në qark, përveç sa përcaktohen në dispozitat e këtij ligji, plotësohen edhe me akte të tjera nënligjore, me vendime të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit të Bujqësisë dhe të Ushqimit dhe të Ministrit të Mjedisit.

KREU III

PARANDALIMI I DËMTIMIT TË TOKES BUJQËSORE

Neni 12

Mbrojtja e tokës bujqësore nga dëmtimet

Pronaret, posedues te tjerë te ligjshëm te tokës, strukturat shtetërore dhe autoritetet vendimmarrëse, çdo person fizik ose juridik, qe me veprimin ose mosveprimin e tyre ushtrojnë ne çfarëdo mënyrë ndikim mbi token, detyrohen ta mbrojnë atë nga dëmtimet dhe rreziqet e mundshme, ta miradministrojnë atë dhe te sigurojnë qëndrueshmërinë e funksioneve qe përmbush toka bujqësore.

Neni 13

Qëndrueshmëria e burimeve te tokës bujqësore sipas kategorizimit

1. Pronaret e tokës dhe poseduesit e tjerë te ligjshëm, si dhe autoritetet shtetërore për mbrojtjen e tokës bujqësore, detyrohen qe, ne te gjithë madhësinë e sipërfaqes ne pronësi, te sigurojnë qëndrueshmërinë e burimeve te tokës bujqësore, sipas kategorizimit te bere ne regjistrat kadastrale te shtetit.
2. Ndryshimi i tokës bujqësore ne kategori te tjera burimesh, si ne toke urbane, toke pyjore, pyll, kullote, livadh dhe toke e pafrytshme behet sipas përcaktimit ne ligjin nr.8752, date 26.3.2001 "Për krijimin dhe funksionimin e strukturave për administrimin dhe mbrojtjen e tokës", si dhe akteve nënligjore ne zbatim te tij.

Neni 14

Mbrojtja e tokës bujqësore nga ndërtimet

(Ndryshuar me Ligjin Nr. 131/2014)

1. Ndalohet veprimtaria ndërtimore në tokat bujqësore, me përjashtim të rasteve të parashikuara në pikat 2 dhe 4 të këtij neni.
2. Propozimi për zgjerimin e vijës kufizuese te ndërtimit ne hapësirat e tokës bujqësore behet ne baze te studimeve rajonale dhe masterplaneve, vetëm kur është vërtetuar dhe argumentuar:
 - a) mungesa e plote e sipërfaqeve te tjera fizike me toke urbane te lire, brenda vijave kufizuese te ndërtimit;
 - b) mungesa e sipërfaqeve me toke urbane, qe mund te ripërdoret nëpërmjet prishjes se ndërtimeve te vjetra dhe kryerjes se ndërtimeve te reja, ne përputhje me rregullat dhe normat urbanistike;
 - c) mungesa e tokave te tjera te pafrytshme ose me vlere me te ulëta pjellorie natyrore, sipas bonitetit.

Argumentimi për këto raste përgatitet nga organi i ngarkuar me ligj për hartimin dhe mbrojtjen e studimit.

3. Strukturat e pushtetit vendor, te ngarkuara për mbrojtjen e tokës bujqësore, ne çdo rast, kur nuk janë dakord për zgjerimin e vijës kufizuese te ndërtimit ne hapësirat e tokës bujqësore, i paraqesin ankese organeve te ngarkuara me ligj.

4. Në tokat bujqësore lejohen vetëm ndërtimet e përkohshme, të cilat nuk janë të lidhura në mënyrë të qëndrueshme dhe të përhershme me tokën, që janë të nevojshme për ushtrimin e aktivitetit bujqësor dhe blegtoral.

Neni 15

Mbrojtja e shtretërve dhe brigjeve te lumenjve

1. Nuk lejohen ngritje dhe shfrytëzim karriere për materiale dhe lende te tjera inerte përgjatë rrjedhës se lumenjve kur:

- a) te dyja anët ose njëra ane e bregut te lumit kufizohet drejtpërdrejt me toke bujqësore;
- b) vlerësohet se gjate gjithë rrjedhës se lumit, nga ngritja e karrierës mund te shkaktohet ndryshimi i rrjedhjes natyrore te ujerave, qe dëmtojnë funksionet qe përmbush toka bujqësore.

2. Lejohet ngritje karriere ne gjatësi te rrjedhës se lumenjve për raste madhore ose emergjente, kur këtë e vlerëson Këshilli i Ministrave. Ne këtë rast, poseduesi i lejes se shfrytëzimit te karrierës ka këto detyra:

- a) rehabilitimin e mjedisit gjate kryerjes ose ne përfundim te punimeve, sipas kushteve te përcaktuara ne lejen mjedisore;
- b) garantimin paraprak me mjete financiare te depozituara ne banke ne shumën e nevojshme te rehabilitimit te gjendjes, shume e cila përcaktohet nga Seksioni i Administrimit te Mbrojtjes se Tokës (SAMT) ne qark dhe kalon ne llogari te komunës ose bashkise, ne territorin e se cilës ngrihet karriera.

Neni 16

Zbatimi i një praktike te mire bujqësore

Pronaret e tokës bujqësore dhe posedues te tjerë te ligjshëm kane për detyre, qe me veprimet praktike mbi token, nëpërmjet praktikes se mire bujqësore, te sigurojnë:

- a) qëndrueshmërinë e pjellorisë natyrore te tokës bujqësore;
- b) ruajtjen dhe përmirësimin e strukturës se tokës bujqësore;
- c) ruajtjen e nivelit natyror te lendes organike, sipas tipit te tokës bujqësore, nëpërmjet

- qarkullimit te kulturave bujqësore dhe nxitjes se veprimtarisë biologjike te tokës;
- ç) ruajtjen e nivelit normal te treguesve fizike, kimike dhe te bonitetit te tokës bujqësore;
- d) punimin e tokës bujqësore, ne përshtatje me relievin e saj dhe kushtet atmosferike;
- dh) moslejimin e dëmtimit te shtresave te punueshme nëpërmjet gërmimeve për nxjerrje dheu dhe materiale te tjera;
- e) mbrojtjen e tokës bujqësore nga erozioni dhe zbatimin e masave antierozive qe rekomandohen;
- ë) administrimin, përdorimin dhe mirëmbajtjen, brenda territorit te tokës se tyre ne pronësi, te sistemit te kullimit, sistemit te ujitjes, te veprave te artit dhe te mbrojtjes se tokës bujqësore nga përmbytjet, sipas dispozitave te përcaktuara ne ligjin nr. 8518, date 30.7.1999 "Për ujitjen dhe kullimin";
- f) moslejimin e depozitimit mbi dhe nen sipërfaqen e tokës bujqësore te mbetjeve te çfarëdo lloji, qe dëmtojnë pjellorinë e tokës bujqësore;
- g) kryerjen e analizave te tokës bujqësore për te vlerësuar treguesit fizike, kimike e biologjike, sipas përcaktimit te pikës 1 te nenit 22 te këtij ligji.

Neni 17

E drejta e shfrytëzimit dhe e përdorimit te tokës bujqësore

Pronaret dhe poseduesit e tjerë te ligjshëm kane te drejte qe:

- a) sipërfaqen e tokës bujqësore ta përdorin dhe ta shfrytëzojnë për kultivimin e bimëve bujqësore, produktet dhe nënproduktet e te cilave nuk ndalohen me dispozita te ligjeve te tjera;
- b) token bujqësore ta përdorin dhe ta shfrytëzojnë deri ne thellësi te horizontit aktiv te saj, ne pikëtakimin e saj me formacionin ame.

Neni 18

Mbrojtja e tokës bujqësore nga mjetet ne përdorim

Pronari i tokës, poseduesit e tjerë te ligjshëm, personat e tjerë fizike e juridike, ne çdo rast te veprimit mbi token bujqësore, kane për detyre te marrin masa për mbrojtjen e saj nga dëmtimet, qe mund t'i shkaktohen tokës bujqësore prej pajisjeve ose mjeteve te tyre ne përdorim.

KREU IV
DETYRIME PER INFORMIMIN E DËMTIMIT TE TOKES BUJQESORE DHE REHABILITIMIN E
TOKAVE TE DËMTUARA

Neni 19

1. Pronari i tokës dhe çdo posedues i ligjshëm i tokës bujqësore kane për detyre t'i bëjnë te ditur menjëherë autoriteteve te pushtetit vendor çdo dyshim te dëmtimit te tokës bujqësore, ose te dëmtimit te saj, e ardhur si pasoje:
 - a) e veprimtarisë se tyre te pakujdesshme;
 - b) e veprimit te faktorëve natyrore ose personave te tjerë;
 - c) e mosveprimit te strukturave te ngarkuara me ligj për mbrojtjen e tokës bujqësore.
2. Organet për mbrojtjen e tokës bujqësore, ne çdo rast, qe kane te dhëna për ekzistencën e faktorëve, qe rrezikojnë dëmtimin e tokave bujqësore, kane për detyre njoftimin e pronareve te tokës bujqësore, duke marre njëkohësisht masa dhe vendime te nevojshme mbrojtëse.

Neni 20

Ngritja dhe organizimi i terreneve te vëzhgimit

1. Ne territorin e çdo qarku ose te disa qarqeve ngrihen dhe organizohen terrenet e vëzhgimit zonal dhe te kontrollit te vazhdueshëm te ndikimit te faktorëve natyrore dhe njerëzore, si dhe te efekteve te tyre për ndryshimet qe shkaktohen ne tokat bujqësore.
2. Terreni i vëzhgimit zonal kërkohet te përfaqësoje shumicën e kushteve karakteristike te zonës ku ngrihet dhe te krijojë mundësinë e vëzhgimit te erozionit, përbërjes fiziko-kimike dhe biologjike te tokës bujqësore, ujerave nëntokësore, masën e ndotjes se ajrit dhe faktorëve te tjerë tipike te rajonit dhe te njoftoje ne mënyrë te vazhdueshme strukturat për mbrojtjen e tokës bujqësore.
3. SAMT-i dhe struktura te tjera qe ushtrojnë veprimtari bujqësore ne territorin e qarkut, i propozojnë KMT -se ne qark miratimin e vendngritjes se terrenit te vëzhgimit.
4. Ministria e Bujqësisë dhe e Ushqimit dhe Ministria e Mjedisit miratojnë rregulloren e funksionimit te terreneve te vëzhgimit zonal dhe kontrollojnë zbatimin e teknikave te përcaktuara nga këto terrene.

Neni 21

Procedura e kontrollit te dëmtimit te tokës bujqësore

Strukturat shtetërore për mbrojtjen e tokës bujqësore, ne kontrollet për dëmtimin e tokës ose shfaqjen e rrezikut te dëmtimit te tokës, zbatojnë këto procedura:

1. Verifikimin e evidentimin e elementeve dhe te faktorëve, te cilët shkaktojnë dëmtimin e funksioneve qe përmbush taka bujqësore, si me poshtë:

- a) mosmirëmbajtja e rrjetit kullues, i cili shkakton moçalizimin, kënetëzimin, rikripezimin e tokave bujqësore te pronarit dhe tokave te pronareve fqinje;
- b) mosmirëmbajtja ose dëmtimi i veprave antierozive qe shkakton erozion masiv te horizontit aktiv te tokës bujqësore;
- c) mosmirëmbajtja ose dëmtimi i veprave ujore qe disiplinojnë rrjedhën e ujerave te larta, qe sjell për pasoje zhavorizimin e tokës bujqësore;
- ç) lejimi i depozitimit te lendeve te ngurta ose te dëmshme mbi sipërfaqen e tokës, qe pengojnë shfrytëzimin ose dëmtojnë funksionet e tokës bujqësore;
- d) lejimi, tej kufijve te përcaktuar, i lendeve te dëmshme nëpërmjet ajrit ose burimeve e rrjedhjeve ujore, qe dëmtojnë bimësinë e kultivuar mbi token bujqësore;
- dh) prania, ne sasi tej kufijve te përcaktuar, e lendeve te dëmshme te liruara mbi token bujqësore nga shkaqe te ndryshme te paidentifikuara;
- e) prania ne ujerat nëntokësore e një sasi tej kufijve te përcaktuar te lendeve te dëmshme me prejardhje nga toka;
- ë) lejimi i fillimit te punimeve ndërtimore e te punimeve te tjera te kundërligjshme, qe ndryshojnë destinacionin e tokës bujqësore;
- f) elemente dhe faktorë te tjerë qe gjate kontrollit vlerësohen si shkaqe te mundshme te dëmtimit te tokës bujqësore.

2. Për te vërtetuar dhe argumentuar dëmtimin e tokës bujqësore duhen kryer:

- a) analizat për përcaktimin e gjendjes se vlerave te treguesve fizike, kimike e biologjike te tokës bujqësore;
- b) analizat e gjendjes se ujerave te ujitjes dhe atyre nëntokësore;
- c) analizat e ajrit qe ndodhen ne shtresat e tokës dhe mbi sipërfaqen e saj.

Vlerësimi i treguesve te tokës bujqësore, i ujerave dhe ajrit kryhen nga eksperte, te cilët hartojnë raportin teknik përkatës. Kur nga raporti i eksperteve rezulton se parametrat e analizuar nuk janë brenda normave te përcaktuara dhe ekzistojnë

faktorët e përcaktuar ne shkronjat "a", "b", "c", "d", "e" dhe "f" te pikës 1 te këtij neni, vlerësohet se toka bujqësore është e dëmtuar.

3. Konkluzioni i kontrollit dhe nxjerrja e vendimit përmban:

- a) shkaqet e dëmtimit te tokës bujqësore;
- b) shkaktaret e dëmtimit te tokës bujqësore dhe personat përgjegjës;
- c) detyrimin e mbulimit te shpenzimeve për kryerjen e analizave nga personat përgjegjës qe shkaktuan demin;
- ç) raportin përfundimtar për organet vendimmarrëse përgjegjëse, te përcaktuara nga dispozitat e këtij ligji.

Neni 22

Analiza e vlerave te treguesve te tokës bujqësore

1. Pronaret dhe poseduesit e ligjshëm te tokës bujqësore kane për detyre te kryejnë analizat e vlerave te treguesve te tokës, tretësisrës ne toke dhe lendeve te gazta qe ndodhen ne te.

Analiza te detyrueshme për t'u kryer janë:

- a) te zakonshme, ne intervale kohore qe përcaktohen me vendim te Këshillit te Ministrave, sipas propozimit te Ministrit te Bujqësisë dhe te Ushqimit dhe te Ministrit te Mjedisit;
- b) te paparashikuara, ne çdo rast kur ekzistojnë dyshime ose vërehen se janë cenuar funksionet natyrore te tokës bujqësore.

Kjo analize urdhërohet me vendim te strukturave te mbrojtjes se tokës ne qark.

2. Analizat e treguesve, qe përcaktohen ne piken 1 te këtij neni, kryhen nga Instituti i Studimit te Tokave dhe nga qendra te specializuara dhe te miratuara.

Neni 23

Mbrojtja e tokës bujqësore nga shkatërrimi

1. Pronaret dhe posedues te ligjshëm te tokës bujqësore dhe çdo person fizik e juridik, veprimtaria e te cilëve ndikon mbi token bujqësore, janë te detyruar ta mbrojnë atë nga çdo faktor qe çon ne shkatërrimin e saj.

2. Toka bujqësore vlerësohet e shkatërruar kur:

- a) nuk mund te përdoret me si e tille;
- b) nuk mund te rehabilitohet ne kufijtë e vlerave, qe janë përcaktuar për token bujqësore;
- c) për rehabilitimin e sipërfaqes se dëmtuar rezulton një kosto me e larte se vlera reale e tokës bujqësore.

Neni 24

Zonat e tokave ne mbrojtje

1. Sipërfaqe te tokës bujqësore, ne te cilat vihen re shfaqje te rrezikut te dëmtimit te tokës ose shfaqje te dëmtimit te saj, e qe sjellin si pasoje rreziqe ne përmasa te mëdha për komunitetin, shpallen "Zona te tokave ne mbrojtje".

2. Vendimi për shpalljen "Zona te tokave ne mbrojtje" merret nga këshilli i qarkut dhe përmban:

- a) hartën e zonës se tokave ne mbrojtje me emërtime kadastrale, sipërfaqen e ngastrave dhe kufijtë e zonës;
- b) përshkrimin e natyrës se shfaqjes se rrezikut te dëmtimit te tokës bujqësore ose shfaqjen e dëmtimit te saj;
- c) shkaqet e pasojës;
- ç) raportet e analizave te tokës, te lendeve te lëngëta e te gazta ne toke;
- d) masat emergjente, afatshkurtra dhe afatgjata, qe janë marre për rehabilitimin dhe përmirësimin e gjendjes, si dhe nivelin e shpenzimeve te nevojshme, burimet e financimit te tyre;
- dh) listën e institucioneve, te strukturave dhe te personave qe ngarkohen me rehabilitimin e gjendjes.

Neni 25

Rehabilitimi i tokave bujqësore te dëmtuara

Detyrohen te rehabilitojnë token bujqësore te dëmtuar, duke e kthyer atë ne gjendjen e mëparshme:

- a) çdo person fizik ose juridik, kur vlerësohet si shkaktar dhe përgjegjës i dëmtimit te tokës;
- b) pronari i mëparshëm i tokës bujqësore, i cili ne çastin dhe aktin e transaksionit te tokës nuk e ka deklaruar ose e ka fshehur dëmtimin e saj;
- c) strukturat shtetërore, ne juridiksionin e te cilave ndodhet toka bujqësore e dëmtuar ne çdo rast kur:
 - i) shkaktarit te dëmtimit te tokës bujqësore nuk i mundësohet rehabilitimi i saj, por ai përmbush detyrimet financiare te rehabilitimit te plote te tokës se dëmtuar;
 - ii) shkaktari i dëmtimit te tokës bujqësore vdes dhe nuk figuron trashëgimtar, sipas përcaktimit ne Kodin Civil;

iii) pronari i tokës se dëmtuar heq dore ligjërisht mbi te drejtën e tij te pronësisë mbi token bujqësore.

Neni 26

Afatet e rehabilitimit te tokës bujqësore

1. Afati i përfundimit te rehabilitimit te tokës bujqësore te dëmtuar përcaktohet nga këshilli i qarkut, ne baze te raportit teknik te SAMT -it.
2. Toka bujqësore vlerësohet e rehabilituar kur përmbush funksionet natyrore, sipas përcaktimit te pikës 2 te nenit 2 te këtij ligji dhe qe dokumentohet nga analiza e kryer mbi gjendjen e kufijve te vlerave te treguesve te tokës bujqësore.

KREU V

SANKSIONET DHE KUNDERVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 27

Kallëzimi penal

Seksioni i administrimit dhe mbrojtjes se tokës ne këshillin e qarkut bën kallëzim penal ne organet e drejtësisë për shkatërrim prone ne çdo rast kur vëren:

- a) shkatërrim te tokës bujqësore, sipas përcaktimit te nenit 23 te këtij ligji;
- b) ndryshim te kundërligjshëm te kategorizimit te tokës bujqësore, sipas përcaktimit te nenit 13 te këtij ligji;
- c) zhvillim te veprimtarisë ndërtimore ne tokat bujqësore, ne kundërshtim me kërkesat e pikave 1 dhe 2 te nenit 14 te këtij ligji.
- ç) moszbatim, nga pronaret e tokës bujqësore dhe posedues te tjerë te ligjshëm, te kërkesave te shkronjës "f" te nenit 16 te këtij ligji;
- d) ngritje dhe shfrytëzim karriere për materiale dhe lende te tjera inerte përgjatë rrjedhës se lumenjve, qe bien ndesh me kërkesat e pikës 1 te nenit 15 te këtij ligji;
- dh) çdo rast tjetër te ngjashëm, qe strukturat e mbrojtjes se tokës ne komune ose bashki dhe ne qark e vlerësojnë se ka shkaktuar dëmtime te renda te tokës bujqësore.

Neni 28

Kundërvajtjet administrative

Përbejnë kundërvajtje administrative shkeljet e mëposhtme:

- a) moszbatimi, nga pronaret e tokës bujqësore dhe posedues të tjerë të ligjshëm, të kërkesave të shkronjave "a" deri në "e" dhe të shkronjës "g" të nenit 16 të këtij ligji;
- b) mosmarrja e masave të duhura për mbrojtjen e tokës bujqësore, kundrejt dëmtimeve që i shkaktohen asaj gjatë zhvillimit të veprimtarive të ndryshme, që bien ndesh me nenin 18 të këtij ligji;
- c) mosrespektimi i detyrimeve për njoftimin e rasteve të dëmtimit të tokës bujqësore, që bien ndesh me piken 1 të nenit 19 të këtij ligji;
- ç) moskryerja e analizave të treguesve të tokës bujqësore, që bien ndesh me piken 1 të nenit 22 të këtij ligji;
- d) mosrehabilitimi i tokës bujqësore të dëmtuar, për kthimin e saj në gjendjen e mëparshme, që bie ndesh me nenin 25 të këtij ligji.

“Neni 29

Dënimet

(Shtuar me Ligjin Nr. 69/2013)

Për kundërvajtjet administrative, të parashikuara në nenin 28 të këtij ligji, inspektori i inspektoratit të mbrojtjes së tokës në këshillin e qarkut, jep dënim kryesor me gjobë nga 50 mijë deri në 500 mijë lekë.

“Neni 30

Ankimi

(Shtuar me Ligjin Nr. 69/2013)

Kundër vendimit të inspektorit të inspektoratit të mbrojtjes së tokës në këshillin e qarkut mund të bëhet ankim në përputhje me ligjin për inspektimin.”

Neni 31

Ekzekutimi i vendimit

Ekzekutimi i vendimit kryhet sipas procedurave të përcaktuara në ligjin nr. 7697, date 7.4.1993 "Për kundërvajtjet administrative". Të ardhurat që krijohen nga vjelja e gjobës shërbejnë për masa mbrojtëse për token bujqësore, me miratimin e këshillit të qarkut.

KREU VI

DISPOZITA TË PUNDIT

Neni 32
Aktet nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave të nxjerre aktet nënligjore në zbatim të neneve 11 dhe 22 të këtij ligji.
2. Ngarkohen Ministri i Bujqësisë dhe i Ushqimit dhe Ministri i Mjedisit të nxjerrin aktet nënligjore në zbatim të nenit 5 shkronja "c", të nenit 9 pika 3 dhe të nenit 20 pika 4 të këtij ligji.

Neni 33
Buxheti dhe kushtet e punës

Ngarkohen këshillat e qarqeve që në buxhetin vjetor të përcaktojnë, në një zë të veçantë, fonde për bazën materiale dhe kushtet e punës, për vënien në funksion të plote të strukturave të përcaktuara në këtë ligj.

Neni 34
Shfuqizime

Nenet 4,11,12,13,14,15,16 dhe paragrafi i parë dhe i fundit i nenit 23 të ligjit nr.7501, datë 19.7.1991 "Për token", si dhe nenet 14, 15 dhe 16 të ligjit nr.8752, datë 26.3.2001 "Për krijimin dhe funksionimin e strukturave për administrimin dhe mbrojtjen e tokës", shfuqizohen.

Neni 5
Dispozitë kalimtare
(Shtuar me Ligjin Nr 69/2013)

Organi ekzistues inspektues vazhdon të ushtrorë funksionin e vet sipas organizimit aktual deri në krijimin e organit të ri, sikurse parashikohet në ndryshimet e bëra në këtë ligj.

Neni 35
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr .4272, datë 14.7.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu